ליתא בהגהה עמו שלא יחזור בו וכו' קושי' ראשונים הוא ופליגי בזה הרמב"ן והרמב"ם ובחידושי הר"ן בגיטין הם ע"ש ואכ"מ להאריך.
ד' הטוב יאריך כלו"כ המעוררה וכנפש אוה"כ הדו"ש :
הק' יהודה אסאד

תשובה קמב

רב ברכות ותשועת שמחות לראש אהובי כנפשי ה"ה בן
אהובי הרבני השנון תלמידי הותיק זך הרעיון ירא שלם
כש"ת מו"ה מרדכי זעליג קיסכנער נ"י וכאו"ה :

ב"ה קבלתי וע"ד השורה שהעלית קושי' בפסחים קי"ד אר"ל ז"א על"כ וכו' ומאי קושיא הא קיי"ל בש"ע סי' תע"ג בטיבול ראשון יקח מהכרפס פחות מכזית א"כ לא יצא בזה י"ח מרור דכוסח ברכתו הוא על אכילת מרור ואכילה כזית בעינן כמ"ש הרא"ש הם ומוכח מזה לכאורה כהרמב"ם פ"ח מהל' חו"מ דין ב' דגם בטיבול ראשון צריך כזית וכו' עכ"ד :

יפה כוונה בזה לאמ"ו הגאון מהרי"ע בתשובה ז"ל בס' ביאור מרדכי על ערבי פסחים הקשה כן ותירץ ת"ל ואפשר כיון דאמר רחמנא מצות ומרורים שיאכל מצה קודם מרור ממילא אף אי שיעור דמרור גם כן אין לו לאכול קודם המצה כמו אילו היה איסור היה אלי שיעור בכלל האיסור כן לענין שלא להקדים מצות מרור למצות מצה אפילו ח"ש אין לו להקדים וכו' עכ"ל · ובאמת יש לפקפק קצת דהא ר"ל לטעמי' קאמר ח"ש באיסורין מותר מה"ת כר"פ בתרא דיומא ואף דמודה ר"ל דמדרבנן אסור ח"ש מיהא לא דמה"ת מצות צריכות כוונה ואילו הרמב"ם בהדי' פ"ו בד"ה אע"ג שטיבל וכו' דמה"ת מצות צריכות כוונה וכנ"ל :

ועוד שהסתפקת מי שאין לו אלא כזית מרור מצומצם וגם אין לו שאר ירקות לטיבול ראשון מה יעשה . פשיטא עלה כיון דבעינן קרא כדכתיב על הסדר על מצות ומרורים ואס"ר להקדים מרור למצה מדאוריי' וכמ"ש מורי הגאון הנ"ל. אבל טיבול ראשון קודם המצוה למיעבד היכרא לתינוקות לכ"ע רק דרבנן הוא ודאי נדחה מצוה דרבנן מקמי' מצות דאו' ואיסורא דאורייתא על מצות ומרורים וכו' כנ"ל פשוט :
כאס דודך אוה"כ הדו"ש הק' יהודה אסאד

תשובה קמג

חיים ארוכה . ושלום וברכה · לכבוד אהובי תלמידי הרבני
החריף ירא שלום מוה' דוד פיסער נ"י עס"ה

ב"ה קבלתי · וע"ד התורה שהעלית דר"י ור"ל בפלוגתא דח"ש אי אסור מה"ת אלי' לטעמייהו דפרסה חזי לאצטרופי אין ר"ל לחצי זית איסור אלא ר"ל לחצי זית היתר לר"י דהיתר כספק לאיסור אי עכ"פ דאורייתא ללקות על כל זית הוא מהמערובת והיינו לר"י לטעמיה הפסד לשמנו אסור ק"ל עמש"כ לר"ל לטעמיה וכו' :

הנה זה חידודו קודם לניצוצו שעשית את המסובב לסיבה תהו מערכה על הדרום דאי ח"ש מותר מה"ת זולת טעם חזי לאצטרופי א"כ מאי חזי לאצטרופי הפי' שח"ש איסור גם ההיתר שנתערב בו כספק לאיסור הרי כולו היתר הוא שח"ש איסור מה"ת היתר גמור הוא ומש"ע כתב בס' מהרה שקדם דלענ"ד ח"ש מותר מה"ת ודאי לית ליה היתר מצטרף לאיסור משרי אין כאן שם איסור כלל מן התורה ובלא"ה כמי דעת הרא"ם פ"ב מטבול יום ומהרש"א בפסחים מ"ד אפי' אי ח"ש אסור מה"ת ה"מ בעינו אבל ע"י התערובות לא א"כ דעת ר"ה אי עכ"פ דאו' גם היתר כספק וכו' היינו בתערובת כזית איסור דוקא · ועוד במאכל שמותר בזמן האסור כר"פ יוה"כ דח"ש אסור מה"ת מש"ע דחזי לאצטרופי ע"ש · ולפירושך לא שייך האם ה"ע כלל · ואחתום בברכה כנפשך וכנפש אוה"כ בלונ"ח הדו"ש ·
הק' יהודה אסאד

תשובה קמד

לתלמידי היקר הרבני החריף המופלג כ"ש מוה' אברהם יעקב
נ"י כי' וכעת אבד"ק מיקיצואר ·

ב"ה קבלתי וע"ד הקושיא שהעלית להרמב"ם דלא יאכל אחר לח"ש א"ל לסברת חזי לאצטרופי ה"כ שלא כדה"נ ˝ אסור ב"ה מדאו' למהרי"ל דליתא בזה חי' שמש"ע · ולרמב"ם דאין מלקות בהנאה ע"כ בפסחים כ"ד ע"ב איסור דאו' קאמר הש"ס בהנאה כדה"נ · ולרמב"ם הנ"ל בגוף הספק ובחנן לא יאכל כזית גם שלא כדה"נ אסור מדאו' ולי"ע ˝ אמ"ד בקצרה :

נ"ל שני התשובות בדבר אחד דהרמב"ם ודאי לא ס"ל כסברת מהרי"ל להשוות שלא כדה"נ לדין ח"ש שהרי בפ"ד ממאכלות אסורות דין י"א כתב להדיא על שלא כדה"נ כגון שעירב דברים מרים לתוך יי"נ כו' ובריש פ"ח פסק דיי"נ וכל הקרובות ע"ז חייב בכ"ש כו' · הא חדא ,,) · ועוד נ"ל לענ"ד סברת מהרי"ל א"ש דוקא לר"ש למיעבד וכן לר"י לאיסורא דאו' כולה הי' שמש"ע הטעם שלכדה"נ לדין ח"ש דהרי"ט כנ"ל משמעות לשון אכילה ר"ל בשיעור אכילה וכדרך אכילה היינו כמות האכילה ואיכות האכילה משא"כ בחנן ובעור הסכה דלא שמעינן בהו איסור דאו' בח"ש משמעות לשון אכילה להרמב"ם כש"ס מהרלב"ח והנ"ל אלא מיתורי דקרא לא יאכל כנ"ל איסור ח"ש בהנו הטים להם טעם המוסר כמו ח"ש לבד מרבי' ˝ אבל שלא כדה"נ אכ"ל הא משמעות לשון אכילה הוא שולל שלא כדה"נ גם בלא יאכל א"כ לק"מ · והאקירה אי איכא איסוה"כ בח"ש ממר בזה הלכ"ה ˝ בפסחים כ"ג ע"ב בד"ה והרי אמ"ה כו' והגלה בפשיטות דכל איסוה"כ גם ח"ש אסורה"כ מדאו' עש"ה . ולענ"ד הה"כ לר"ש דכ"ש לענות ק"ל באיסור אכילה ה"נ באיסוה"כ לשיטת תוס' דלוקין על הנאה אליבא דר"ש לוקין על הנאה כמו בכ"ש דלא אמרו היה אלא לקרבן קאמר אבל למלקות בכ"ע בכ"ש לוקין גם בהנאה משמע כנ"ל ,,) וקצרתי :
כאס רבך הד"ש הק' יהודה אסאד .

,,) (הג"ה מבן המחבר) דברי לב"ח הנ"ל צ"ע דמבואר מגמ' ירושלמי פ"ו דתרומות דמודה ר"ל באיסוה"כ דהנאה איכא בכ"ש · ומצינא להח"י דאמ"ה איסוה"כ אסור ח"ש מה"ת גם באמ"ה דבאיסוה"כ ח"ש אסור גם בלא טעמא דחזי"א דהרי ר"ל דלית ליה סברת חזי"א מודה באיסוה"כ ולענ"ד בלא"ה מוכח מקוה"נ בב"ק ע"א דאה"כ מעש"ב שם ככתוב רחמנא לא יאכל כו' ואם איתא דלמא מה"ת כתיב בלשון אכילה לאורות דבעינן דוקא אע"ג באיסוה"כ גם כ"ש אסור ולי"ע על הלב"ח ·

,) דברי הרמב"ם באמת צ"ע שפי' בי"כ בכ"ש והשלכדה"נ גם בי"כ פטור מכ"ל הא למעט שלכדה"נ הרי בע"ש וכה"כ משמע"ש דבי' כזית ומחייב בשלכדה"נ דיליף מלא ידבק דלא כי אכילה בגופי' · ולמאי פי' הרמב"ם לסיפוק בי"כ דחייב בכ"ש ופוטר שלכדה"נ ועיין רמב"ן סוף דריש מלאה פשיטא ליה דפטור שלכדה"נ מ' דיליף מקרא ואכלה וכו' ולדידיה הוא בכזית · והר' בע"ז דף י"ב מסתפקים מי דהוא ר"ק ולא כ' באוריי' ועיין תוס' פסחים כ"ו ד"ה שאני אסתפקי גם בע"ז גופא · ובאמת היינו בע"ז גופא מה"ת לפטור שלכדה"נ אלא על ע"ז גופא ודאי לא כשאר רק דרשי' דלא ידבק כו' ועיין מ"ל פ"ח מיסוה"ת הכו' הר בע"ז לתוי' בפסחים וגם לה"ח בפ"ח מע"א הכי מעמא דאין לוקין על הנאה מ' דכל הנאה הוא שלא כדה"נ · והטעם הא בי"כ כי הרמב"ם בפ"ז הנחה מהקרובות לוקה כו' והפ"ח בא"ח סמ"ג דייק מלשון הרמב"ם פי"ח ממאכ"א מדכ' שעושה י"ב לוקה ולא כי שהנה מוכח דס"ל דעל הנאה אינו לוקה · ובאלה מזה דברי הרמב"ם בפ"ז מע"ז כי בהדיא דלוקה בי"כ אפילו על הנאה עכ"פ היינו הרבר גם לסברת ה"ה כיון דלוקין בי"כ על הנאה אין סוגי' דשלכדה"נ פטור שלא הנאה הוא שלכדה"נ ומש"ע בכל הנאה אין לוקין ול"ע :

תשובה קמה

חיים וכ"ט לכבוד אהובי ידי"נ הרב המאוה"ג המופלג חו"ב
צדיק וכשגב שמו מוה' אייזיק אברהם נ"י אבד"ק הבאליאן ·

יקרתו קבלתי · וע"ד השקשה שעלתו מאי מייתי רבא סייעתא בפסחים כ"ו ע"א מהא דלולין כו' דלמא התם כרבי אמ"א מתכוין הוא במעילה בעיסה ואביי לא הרי ליה אלא באיסור לאו כמו הנאה רית ע"ז ולא ידבק בידך מאומה כו' · נ"ל בפשוט דלק"מ הא בלא"ה תע"ל מתכוין דלולין כו' כר"ם דעודה אביי אליבא דאסור מכוין ולא הרי ליה בלא אפשר אלא אליבא דר"י וכמ"ש תוס' שם בסו"ה ול"ל דקושטא מהכי דהתם מעילה בעלמא דר"י אין בו מעילה ומש"ע כמי לא מוקי לה כרבי :

ועוד י"ל דרבא לטעמיה ביבמות ק"ע ובתוס' קדושין י"ד ע"א בד"ה והתא א"א כו' בסדיא קאמר בדאורייתא עם לי לאו עם לי כרת ועיסה ב"ד ועיין בנ"ל בפ"ח מהל' יו"מ והמקור"ן סו"ם ע"ב והבאר כוני' והפיר מייתי רבא למעמא סייעתא לפסחים :

ועוד גם קושיתו דברי הפ"י דמייתי עעלטו כ"י לחלק בגי דתוס' בין איסור לאו לאיסור עיסה הוא ש"ם ערוך כר"ם שהסתפקן מחלק רב הכי בין הנאה לאו להנאה השך עש"ם · והיינו הנאה דוקא שאינו מכוין למיעבד איסורא כיון שעליו השורה חלקה ביניהם על הנאה כרת ועיסה חייבי רחמנא קרבן מעילה · משא"כ בהנאה לאו שמור מכלום אבל במכוין לאיסור אלא דלא אפשר בלא"ה כיון דמכוין הוא במזיד בודאי ליכא למ"ד לחלק בין איסור כרת ועיסה לאיסור לאו בגדרה וכ"ז פשוט : ועל שאר השגות אי"ה אשיבנו עוד · כ"ד אוה"כ החותם בברכה מרובה כלו"כ וכנפש הדו"ש .
הק' יהודה אסאד

תשובה קמו

שפע שלום וברכה לכבוד אהובי תלמידי הרבני המופלג
בתורה